

Tilläggsyrkande

(Miljöpartiet, Vänsterpartiet)

Datum 2020-08-11

Ärende nr 2.1.3

Tilläggsyrkande angående ägardirektiv för Liseberg

Förslag till beslut

I styrelsen för Stadshus AB

1. Förslaget till ägardirektiv kompletteras med följande tillägg sist i §4, kap. 2, under rubriken ”Bolagets uppdrag”: *”Liseberg ska bidra till att Göteborg är en av Europas mest hållbara besöksstäder.”*

Yrkandet

Liseberg är ett av Sveriges största besöksmål och har därmed stora möjligheter att bidra till en hållbar utveckling. I förslaget till nytt ägardirektiv för Liseberg, saknas hållbarhetsfrågan i kapitel 2, den del som förtydligar bolagets specifika ansvar.

Vi rödgrönrosa föreslår därför ett tillägg, liknande den formulering som återfinns i förslaget till ägardirektiv för GotEvent, även skrivs in i ägardirektivet för Liseberg.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-06-11

Diarienummer 1007/20

Handläggare

Lars Ekberg

Telefon: 031-368 05 30

E-post: lars.ekberg@stadshuset.goteborg.se

Revidering av bolagsordning och ägardirektiv för Liseberg AB

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Reviderat ägardirektiv för Liseberg AB, i enlighet med bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, fastställs.
2. Bolagsordning för Liseberg AB, organisationsnummer 556023–6811, i enlighet med bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, fastställs.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har genom Budget 2020 gett Göteborgs Stadshus AB två generella uppdrag som rör ägardirektiven för bolagen inom koncernen:

- Göteborgs Stadshus AB får i uppdrag att revidera samtliga ägardirektiv så att skrivning om mål- och inriktningsdokument i stället ersätts med generell skrivning i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.
- Göteborgs Stadshus AB får i uppdrag att revidera samtliga ägardirektiv, med prioritering på de bolag som i nuläget har positiva ekonomiska resultat, med avkastningskrav som minst motsvarar branschnivå.

Utöver detta har kommunfullmäktige beslutat 2019-09-12 § 41 att ge Göteborgs Stadshus AB (Stadshus) i uppdrag att revidera bolagens ägardirektiv enligt mallen för gemensamma och likalydande ägardirektiv. Enligt staden riktlinjer för ägarstyrning är det moderbolagens ansvar att ta fram förslag till ägardirektiv för dotterbolagen.

Stadshus ska i rollen som koncernmoderbolag yttra sig över förslaget. Stadshus och Göteborg & Co AB (Göteborg & Co) uppfattar att fullmäktiges revideringsuppdrag inte innebär att bolagens ägardirektiv i övrigt väsentligen ska förändras.

Göteborg & Co har tagit fram förslag till ägardirektiv för dotterbolaget Liseberg AB i nära samverkan med bolaget och Stadshus. Då tidigare ägardirektiv fastställdes 2002 uppmärksammades behovet av att ta fram förslag till ny bolagsordning, anpassad till bolagets nuvarande organisation och verksamhet. Detta ärende omfattar därför även ett förslag till ny bolagsordning för Liseberg AB, i enlighet med stadens gemensamma och likalydande mall för bolagsordningar.

Stadsledningskontoret har hållits informerad under arbetets gång. Stadshus bedömer att Göteborg & Co har omhändertagit uppdragen från fullmäktige som rör revidering av ägardirektivet för Liseberg AB.

Bedömning ur ekonomisk dimension

I förslaget till ägardirektiv för Liseberg AB har smärre justeringar föreslagits avseende kommunalt ändamål, vilket innebär att ett reviderat förslag på bolagsordning framtagits.

Ekonomiska krav för bolaget har inarbetats i förslaget till ägardirektiv och dessa motsvarar kraven som redan idag är långsiktigt vägledande för ekonomistyrningen inom bolaget. Mot denna bakgrund har Göteborg & Co respektive Stadshus inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Stadsledningskontoret har inte gjort någon annan bedömning.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Göteborg & Co respektive Stadshus har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Bilagor

1. Göteborgs Stadshus AB:s handlingar 2020-06-09 § 80, samt reviderat ägardirektiv för Liseberg AB
2. Förslag till ny bolagsordning för Liseberg AB

Ärendet

I september 2019 fick Göteborgs Stadshus AB i uppdrag av kommunfullmäktige att anpassa ägardirektiv till den nya strukturen (KF 2019-09-12 § 41).

I kommunfullmäktiges Budget 2020 fick Göteborgs Stadshus AB i uppdrag att ta fram förslag till ägardirektiv för dotterbolagen. Enligt stadens riktlinjer för ägarstyrning är det moderbolagets ansvar att ta fram förslag till ägardirektiv för sina dotterbolag. Stadshus ska i rollen som koncernmoderbolag yttra sig över förslaget.

Föreliggande ärende avser förslag till ny bolagsordning samt reviderat ägardirektiv för Liseberg AB.

Beskrivning av ärendet

Förslaget är framtaget i nära samarbete mellan Göteborg & Co, Liseberg och Stadshus. Stadsledningskontoret har hållits informerad under arbetets gång.

Underlaget från Stadshus består av fem delar; beslutsunderlag, förslag till bolagsordning, förslag till ägardirektiv samt nuvarande bolagsordning respektive ägardirektiv.

Med bakgrund i att stadsledningskontoret och Stadshus gjort en gemensam beredning av ärendet så utgör underlaget från Göteborg & Co respektive Stadshus beslutsunderlag även för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Stadsledningskontorets bedömning

Kommunfullmäktige har gett Stadshus i uppdrag att revidera samtliga ägardirektiv så att skrivning om mål- och inriktningsdokument ersätts med en generell skrivning i enlighet med fullmäktiges budget samt att ägardirektiven ska revideras i enlighet med mallen för gemensamma och likalydande ägardirektiv.

Vidare ska avkastningskrav tas fram för bolagen som minst motsvarar branschnivå.

I rollen som moderbolag åligger att ta fram förslag till ägardirektiv för dotterbolagen.

Stadsledningskontoret bedömer att Göteborg & Co och Stadshus har omhändertagit uppdraget från fullmäktige, som rör revidering av ägardirektivet och tillika bolagsordningen för Liseberg AB, och att bolagsordning samt ägardirektiv kan fastställas.

Magnús Sigfússon

Eva Hessman

Direktör Stadsutveckling

Stadsdirektör

Yttrande över förslag till reviderad bolagsordning och ägardirektiv för Liseberg AB

§ 80, dnr 0058/20

Beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

1. Göteborg & Co AB:s förslag till bolagsordning och ägardirektiv för Liseberg AB tillstyrks.
2. Ärendet översänds till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för vidare hantering.

Handlingar

Beslutsunderlag B, dnr 0058/20

Bilaga B – Tilläggsyrkande från Karin Pleijel, Daniel Bernmar och Grith Fjeldmose

Yrkanden

Axel Josefson, Jonas Attenius, Blerta Hoti, Henrik Munck och Thomas Hedberg yrkar bifall till beslutsunderlaget.

Karin Pleijel och Daniel Bernmar yrkar bifall till det egna tilläggsyrkandet.

Propositionsordning

Styrelsen beslutar först att bifalla beslutsunderlaget.

Ordföranden ställer därefter proposition på avslag respektive bifall till Karin Pleijels och Daniel Bernmars tilläggsyrkande och finner att det avslagits.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen
Göteborg & Co AB
Liseberg AB

Protokoll (nr 5)
Sammanträdesdatum: 2020-06-09

Dag för justering

2020-06-17

Vid protokollet

Johan Hörnberg

Sekreterare

Axel Josefson

Karin Pleijel

Ordförande

Justerande

Tilläggsyrkande angående ägardirektiv för Liseberg

Förslag till beslut

I styrelsen för Stadshus AB

1. Göteborg & Co AB:s förslag till bolagsordning och ägardirektiv tillstyrks med följande tillägg sist i §4, kap. 2, under rubriken ”Bolagets uppdrag” i ägardirektivet: ”Liseberg ska bidra till att Göteborg är en av Europas mest hållbara besöksstäder.”
2. Ärendet översänds till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för vidare hantering.

Yrkandet

Liseberg är ett av Sveriges största besöksmål och har därmed stora möjligheter att bidra till en hållbar utveckling. I förslaget till nytt ägardirektiv för Liseberg, saknas hållbarhetsfrågan i kapitel 2, den del som förtydligar bolagets specifika ansvar.

Vi föreslår därför ett tillägg, liknande den formulering som återfinns i förslaget till ägardirektiv för GotEvent, även skrivs in i ägardirektivet för Liseberg.

Karin Pleijel

Daniel Bernmar

Grith Fjeldmose

Beslutsunderlag B

Styrelsen 2020-06-09

Diarienummer 0058/20

Handläggare: Peter Berggren, bolagsansvarig

Telefon: 031-368 54 56

E-post: peter.berggren@gshab.goteborg.se

Yttrande över förslag till reviderad bolagsordning och ägardirektiv för Liseberg AB

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

1. Göteborg & Co AB:s förslag till bolagsordning och ägardirektiv för Liseberg AB tillstyrks.
2. Ärendet översänds kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för vidare hantering.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har genom Budget 2020 gett Göteborgs Stadshus AB (Stadshus) två generella uppdrag som rör ägardirektiven för bolagen inom koncernen:

- Göteborgs Stadshus AB får i uppdrag att revidera samtliga ägardirektiv så att skrivning om mål- och inriktningsdokument i stället ersätts med generell skrivning i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.
- Göteborgs Stadshus AB får i uppdrag att revidera samtliga ägardirektiv, med prioritering på de bolag som i nuläget har positiva ekonomiska resultat, med avkastningskrav som minst motsvarar branschnivå.

Utöver detta beslutade kommunfullmäktige 2019-09-12 § 41 att ge Stadshus i uppdrag att revidera bolagens ägardirektiv enligt mallen för gemensamma och likalydande ägardirektiv. Enligt stadens riktlinjer för ägarstyrning är det moderbolagets ansvar att ta fram förslag till ägardirektiv för dotterbolagen.

Stadshus ska i rollen som koncernmoderbolag yttra sig över förslaget. Stadshus och Göteborg & Co AB (Göteborg Co) uppfattar att fullmäktiges revideringsuppdrag inte innebär att bolagens ägardirektiv i övrigt väsentligen ska förändras.

Göteborg Co har tagit fram förslag till ägardirektiv för dotterbolaget Liseberg AB (Liseberg) i nära samverkan med bolaget och Stadshus. Då tidigare ägardirektiv fastställdes 2002 uppmärksammades behovet av att ta fram förslag till ny bolagsordning, anpassad till bolagets nuvarande organisation och verksamhet.

Ärendet omfattar därmed även ett förslag till uppdaterad bolagsordning för Liseberg, i enlighet med stadens gemensamma och likalydande mall för bolagsordningar.

Stadsledningskontoret har hållits informerad under arbetets gång. Stadshus bedömer att Göteborg Co har omhändertagit uppdragen från fullmäktige som rör revidering av ägardirektivet för Liseberg.

Bedömning ur ekonomisk dimension

I förslaget till ägardirektiv för Liseberg har smärre justeringar föreslagits avseende kommunalt ändamål, vilket innebär att ett reviderat förslag på bolagsordning framtagits.

Ekonomiska krav för bolaget har inarbetats i förslaget till ägardirektiv och dessa motsvarar kraven som redan idag är långsiktigt vägledande för ekonomistyrningen inom bolaget. Mot denna bakgrund har Göteborg Co inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension. Stadshus har inte gjort någon annan bedömning.

Bedömning ur ekologisk dimension

Göteborg Co har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension. Stadshus har inte gjort någon annan bedömning.

Bedömning ur social dimension

Göteborg Co har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension. Stadshus har inte gjort någon annan bedömning.

Bilaga

1. Protokollsutdrag med bilagor, Göteborg & Co AB styrelsemöte 14 maj 2020

Ärendet

I september 2019 fick Stadshus i uppdrag av kommunfullmäktige att anpassa ägardirektiv till den nya strukturen (KF 2019-09-12 § 41). I kommunfullmäktiges Budget 2020 fick Stadshus i uppdrag att ta fram förslag till ägardirektiv för dotterbolagen. Enligt stadens riktlinjer för ägarstyrning är det moderbolagets ansvar att ta fram förslag till ägardirektiv för sina dotterbolag. Stadshus ska i rollen som koncernmoderbolag yttra sig över förslaget. Föreliggande ärende avser yttrande över Göteborg & Co AB:s förslag till bolagsordning och ägardirektiv för Liseberg AB.

Beskrivning av ärendet

Förslaget är framtaget i nära samarbete mellan Göteborg Co, Liseberg och Stadshus. Stadsledningskontoret har hållits informerad under arbetets gång. Underlaget från Göteborg Co består av fem delar; beslutsunderlag, förslag till bolagsordning och ägardirektiv samt nuvarande bolagsordning och ägardirektiv.

Med bakgrund i att Stadshus har gjort en gemensam beredning av ärendet med Göteborg Co och Liseberg utgör underlaget från Göteborg Co beslutsunderlag även för Stadshus.

Sammanfattande bedömning

Kommunfullmäktige har gett Stadshus i uppdrag att revidera samtliga ägardirektiv så att skrivning om mål- och inriktningsdokument ersätts med en generell skrivning i enlighet med fullmäktiges budget samt att ägardirektiven ska revideras i enlighet med mallen för gemensamma och likalydande ägardirektiv.

Vidare ska avkastningskrav tas fram för bolagen som minst motsvarar branschnivå.

I rollen som moderbolag åligger att ta fram förslag till ägardirektiv för dotterbolagen.

Stadshus bedömer att Göteborg Co har omhändertagit uppdragen från fullmäktige som rör revidering av ägardirektivet, och tillika bolagsordningen, för Liseberg och att förslaget således ska tillstyrkas av styrelsen samt överlämnas till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för vidare hantering.

Eva Hessman

Vd, Göteborgs Stadshus AB

§ 76

Revidering av bolagsordning och ägardirektiv för Liseberg AB (bilaga 1-5)

Kommunfullmäktige har uppdragit åt Stadshus AB att revidera stadens bolags ägardirektiv utifrån ny struktur och ägardirektiv till koncernmoderbolaget. Utifrån detta har Göteborg & Co att ta fram förslag till ägardirektiv för sina dotterbolag. I samband med revidering av ägardirektiv för Liseberg uppmärksammades även behovet av ny bolagsordning. Förelåg förslag till bolagsordning, ägardirektiv och beslut enligt bilaga till kallelsen.

Beslut

1. Förslag till bolagsordning för Liseberg AB tillstyrks.
2. Förslag till ägardirektiv för Liseberg AB tillstyrks.
3. Ärendet överlämnas till Göteborgs Stadshus AB för fortsatt beredning.

Sekreterare

Jan Persson

Ordförande

Jonas Ransgård

Justerare

Eva Flyborg

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-05-07

Diarienummer 0246/20

Handläggare

Louise Lindblad

Telefon:070 – 372 30 63

E-post: louise.lindblad@goteborg.com

Revidering av bolagsordning och ägardirektiv för Liseberg AB

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta;

1. Förslag till bolagsordning för Liseberg AB godkänns.
2. Förslag till ägardirektiv för Liseberg AB godkänns.
3. Ärendet överlämnas till Göteborgs Stadshus AB för fortsatt beredning.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har genom Budget 2020 givit Göteborgs Stadshus AB (Stadshus AB) två generella uppdrag som rör ägardirektiven för bolagen inom koncernen:

- Göteborgs Stadshus AB får i uppdrag att revidera samtliga ägardirektiv så att skrivning om mål- och inriktningsdokument i stället ersätts med generell skrivning i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.
- Göteborgs Stadshus AB får i uppdrag att revidera samtliga ägardirektiv, med prioritering på de bolag som i nuläget har positiva resultat, med avkastningskrav som minst motsvarar branschnivå.

Vidare beslutade kommunfullmäktige, vid sammanträde 2019-09-12 § 32, om dels ny struktur för ägardirektiv för stadens bolag, dels nytt ägardirektiv för stadens moderbolag Stadshus AB. Samtidigt beslutade kommunfullmäktige om uppdrag åt Stadshus AB att revidera övriga bolags ägardirektiv i enlighet med mallen för gemensamma och likalydande ägardirektiv i staden. I förlängningen av uppdraget till Stadshus AB åligger det moderbolagen att ta fram förslag till ägardirektiv för sina dotterbolag i enlighet med den nya beslutade strukturen.

I ett angränsande ärende fastställde kommunfullmäktige vid samma tillfälle, 2019-09-12, § 31, Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning, som ersätter det tidigare dokumentet Riktlinjer och direktiv för Göteborgs Stads bolag.

Förslag till ägardirektiv för Liseberg AB (Liseberg) har anpassats till kommunfullmäktiges beslut om gemensam mall för ägardirektiv med två gemensamma och likalydande kapitel (kap 1 och 3) för stadens bolag samt ett bolagsspecifikt kapitel (kap 2) vilket inkluderar kommunfullmäktiges krav på avkastningskrav som motsvarar branschnivå.

I samband med revidering av ägardirektiv för Liseberg uppmärksammades behovet av ny bolagsordning för bolaget. Ärendet omfattar därför också förslag till uppdaterad bolagsordning för Liseberg.

Göteborg & Co AB (Göteborg & Co) bedömer att förslag till bolagsordning och ägardirektiv för Liseberg har utvecklats i enlighet med uppdrag från kommunfullmäktige.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förslag till bolagsordning och ägardirektiv för Liseberg medför i sig inte några ekonomiska konsekvenser för bolaget. Bolagets uppdrag i avsnittet gällande ekonomi och effektivitet beskriver och tydliggör det övergripande arbetssätt som redan i dag är långsiktigt vägledande för bolaget.

Mot denna bakgrund har Göteborg & Co inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Göteborg & Co har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension. Se ovan angående bedömning utifrån ekonomisk dimension.

Bedömning ur social dimension

Göteborg & Co har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension. Se ovan angående bedömning utifrån ekonomisk dimension.

Samverkan

Ärendet har inte varit föremål för facklig samverkan.

Bilagor

1. Nuvarande bolagsordning för Liseberg AB.
2. Förslag till bolagsordning för Liseberg AB.
3. Nuvarande ägardirektiv för Liseberg AB.
4. Förslag till ägardirektiv för Liseberg AB.

Ärendet

Kommunfullmäktige gav 2019-09-12, § 32, Stadshus AB i uppdrag att revidera övriga bolags ägardirektiv enligt mallen för gemensamma och likalydande ägardirektiv. I kommunfullmäktiges Budget 2020 fick Stadshus AB i uppdrag att ta fram förslag till ägardirektiv för dotterbolagen. Enligt Göteborgs Stads Riktlinje för ägarstyrning, beslut i kommunfullmäktige 2019-09-12 § 31, åligger det moderbolagen, i förlängningen av uppdragen till Stadshus AB, att ta fram förslag till ägardirektiv i enlighet med den nya strukturen för helägda dotterbolag.

Föreliggande ärendet omfattar också förslag till uppdaterad bolagsordning för Liseberg.

Förslag till bolagsordning och ägardirektiv har tagits fram i samverkan mellan Göteborg & Co, Stadshus AB och Liseberg.

Beskrivning av ärendet

Uppdrag i Budget 2020

Kommunfullmäktige har genom Budget 2020 gett Stadshus AB två generella uppdrag som rör ägardirektiven för bolagen inom koncernen:

- Göteborgs Stadshus AB får i uppdrag att revidera samtliga ägardirektiv så att skrivning om mål- och inriktningsdokument i stället ersätts med generell skrivning i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.
- Göteborgs Stadshus AB får i uppdrag att revidera samtliga ägardirektiv, med prioritering på de bolag som i nuläget har positiva ekonomiska resultat, med avkastningskrav som minst motsvarar branschnivå.

Kommunfullmäktiges revideringsuppdrag i budget 2020 uppfattas inte innebära att bolagens ägardirektiv i övrigt väsentligen ska förändras.

Stadens struktur för ägardirektiv

Kommunfullmäktige har beslutat om en gemensam och likalydande mall för ägardirektiv. De nya ägardirektiven har gemensamma inledande bestämmelser i kap. 1 och gemensamma generella bestämmelser i kap. 3. Dessa gemensamma bestämmelser får inte ändras utan fullmäktiges godkännande. I kap. 2 anges bolagsspecifika krav och direktiv.

Uppdraget till Stadshus AB utgår från att samtliga bolags ägardirektiv följer den nya gemensamma strukturen och mallen.

Generella utgångspunkter i arbetet

Arbetet med revidering av ägardirektiven har utgått från några generella utgångspunkter:

Riktlinje för ägarstyrning

Kommunfullmäktige fastställde 2019-09-12 ”Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning”. Av riktlinjen framgår hur ägaren utövar sin styrning av stadens bolag, såväl mellan Stadshus AB och moderbolag som mellan moderbolag och dotterbolag. Riktlinjen anger vidare roll- och ansvarsfördelning mellan de olika nivåerna i stadens bolagsstruktur.

De verksamhetsdrivande bolagen har ett bolagsspecifikt ägardirektiv som är beslutat av kommunfullmäktige och som definierar ägarens krav och förväntningar på bolaget.

Enligt riktlinjen utarbetar moderbolagen förslag till ägardirektiv för helägda dotterbolag. Ägardirektiven ska utarbetas i samråd med både Stadshus AB och berört bolag samt fastställas av kommunfullmäktige.

Avkastningskrav

I kommunfullmäktiges budget för 2020 anges att "Samtliga ägardirektiv ska ha tydligt fastställda avkastningskrav på minst samma nivå som genomsnittlig branschnorm".

Göteborgs Stad äger ett antal bolag där avkastningskrav är relevant som en av flera styrkomponenter.

Avkastningsmått syftar till att synliggöra de olika verksamheter som bygger upp respektive kluster/koncern och ge möjlighet till styrning och till utvärdering av hur olika verksamheter utvecklas och bedrivs i jämförelse med konkurrenter eller konkurrerande alternativ. Avkastningskraven ska också, där inte speciallagstiftning eller andra omständigheter begränsar, tillförsäkra ägaren förutsägbara utdelningar med hänsyn tagen till finansiell ställning i bolaget, kluster/koncern, Stadshuskoncernen och Kommunkoncernen.

Klustrens/koncernernas affärslogik och organisation behöver vara vägledande för vilken organisatorisk nivå och på vilket sätt avkastningskrav definieras. För kluster/koncerner och enskilda verksamheter fastställs avkastningskrav med utgångspunkt i de mått som respektive bransch etablerat beroende på verksamhetens karaktär och som fokuserar verksamhetens räntabilitet på investerat kapital, rörelsemarginal eller annat avkastningsmått som bedöms lämpligt till att beskriva verksamhetens prestation ekonomiskt.

Bolagen använder som en del av sin riskmodell indikatorer som exempelvis soliditet och skuldsättningsgrad för att följa sina balansräkningsrisker. Bolagen har fastställt miniminivåer. Val av indikatorer och miniminivåer är anpassade till respektive verksamhet. Stadshus AB har, i det här skedet och i förekommande fall, angett bolagens miniminivåer i ägardirektiven.

Ägardirektiven ska följa kommunfullmäktiges beslut att avkastningskraven ska fastställas till "minst samma nivå som genomsnittlig branschnorm." Olika verksamheters förutsättningar och restriktioner kopplat till att uppnå ekonomiska avkastningskrav kan synliggöras i uppföljning och ges möjlighet att diskuteras i ägardialoger. Uppdrag i ägardirektiv tillsammans med andra riktade uppdrag från kommunfullmäktige kan innebära att avvikelser från avkastningskrav över tid är motiverade.

Av beslutsunderlaget till nytt ägardirektiv för Göteborg & Co framgår att Stadshus AB under våren 2020 avser att återkomma med en process och arbetssätt som ska beskriva hur den löpande uppföljningen och utvärderingen av måluppfyllelsen ska organiseras. Denna process ska bland annat inordnas i processen för framtagande av förutsättningar för budgetarbetet i de politiska partierna och i ägardialogsprocessen.

I förslag till ägardirektiv för moderbolag och direktrapporterande bolag tar Stadshus AB i samverkan med respektive moderbolag fram avkastningskrav.

Moderbolag i koncernen tar fram förslag till ägardirektiv i samverkan med såväl respektive dotterbolag som Stadshus AB. Principer enligt ovanstående ska tillämpas vid utarbetande av förslag till avkastningskrav för dotterbolag i Stadshuskoncernen.

Effektiviseringskrav

Göteborgs Stad har ett antal bolag som av olika skäl i princip ska gå mot ett nollresultat eller mot ett resultat som skapar utrymme för utveckling och (re)investeringar. Det är således inte möjligt eller lämpligt att tillämpa gängse avkastningskrav på dessa bolag utan istället söka olika mått på produktivitet och effektivitet samt jämförelser med liknande verksamheter.

Vid fem olika typer av bolag är gängse avkastningskrav inte relevanta:

1. Verksamheter med fokus på att leverera effektiva tjänster för interna kunder.
2. Verksamheter med särskilda uppdrag, särskild finansiering eller direkttilldelade uppdrag.
3. Verksamheter inom evenemang och kultur med stor offentlig finansiering.
4. Utvecklingsbolag med en stor del offentlig finansiering.
5. Exploaterings- och byggherrebolag.

I förslag till ägardirektiv för dotterbolag som inte kan åsättas avkastningskrav tar Göteborg & Co i samverkan med berört bolag fram produktivitets- och effektivitetskrav.

Styrelsesammansättning

Kommunfullmäktige utser, på förslag av valberedningen, som huvudsaklig ordning partipolitiskt förtroendevalda ledamöter och ersättare. För vissa styrelser utses ledamöter och ersättare utan partipolitisk beteckning. Riktlinjen för ägarstyrning, som verktyg för att stärka och tydliggöra den politiska styrningen av bolagen, fordrar särskild uppmärksamhet i relation till tjänstemannastyrelser så att intentioner vad gäller kommunfullmäktiges ägarstyrning tas omhand.

I några kluster och koncerner utser kommunfullmäktige ledamöter och suppleanter i personunion mellan moder- och dotterbolag. Vid förekomst av personunion mellan moder- och dotterbolag försvåras eller förhindras tillämpningen av regelverket på vissa punkter, exempelvis avseende genomförande av ägardialoger.

Nedan beskrivning av bolagsspecifika ändringar av ägardirektiv inleds med en beskrivning av förhållanden och förutsättningar för ägarstyrning i aktuellt kluster och beskrivning av styrelsesammansättning exkluderar eventuellt förekommande fastighetsägande bolag utan egentlig verksamhet.

Bolagen har att beakta Riktlinjer för ägarstyrning som anger hur nominering av ledamöter utan partipolitisk beteckning ska hanteras.

Tidshorisont

Ägardirektiven är utformade utifrån ett långsiktigt perspektiv med beaktande av bolagens förutsättningar och karaktär, vilket innebär olika tidshorisont för olika bolag.

Aktualitetsprövning och eventuella revideringar av ägardirektiv ska alltid göras i samband med ny mandatperiod. Även med hänsyn till att avkastningskrav och effektiviseringskrav inarbetas i ägardirektiven, samt starkt internt och externt förändringstryck, görs bedömningen att revidering av ägardirektiven sker minst vart tredje-fjärde år.

Allmänt om ägarstyrning inom kluster Turism, Kultur och Evenemang

Samtliga styrelser i bolagen inom Turism, Kultur och Evenemang bemannas av förtroendevalda.

Kommunfullmäktige har tidigare beslutat om specifika ägardirektiv för såväl moderbolag som dotterbolag i klustret. Bolagen förväntas generellt, i enlighet med Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning, ta ett självständigt ansvar för verksamheten med utgångspunkt i bolagsordning, ägardirektiv för bolaget, kommunfullmäktiges budget samt övriga styrande dokument.

Göteborg & Co genomför årligen ägardialoger med samtliga dotterbolag genom att styrelse möter styrelse.

Bolagsordning för Liseberg AB

I samband med revidering av ägardirektiv för Liseberg uppmärksammades behovet av att ta fram förslag till ny bolagsordning, anpassad till bolagets nuvarande organisation och verksamhet. Föreliggande ärendet omfattar därför förslag till uppdaterad bolagsordning för Liseberg i enlighet med stadens gemensamma och likalydande mall för bolagsordningar.

Ägardirektiv för Liseberg

Kommunfullmäktige beslutade 2002-11-28 om nu gällande ägardirektiv för Liseberg. Med utgångspunkt i kommunfullmäktiges uppdrag och inriktningar i Budget 2020 har Göteborg & Co, i samråd med Stadshus AB och Liseberg, lämnat förslag till reviderat ägardirektiv för bolaget.

Beskrivning av nytt kommunalt ändamål samt övriga uppdaterade texter som preciserar uppdraget för bolaget utgör i sin helhet kapitel 2 i enlighet med beslutad struktur för ägardirektiv. I förslaget till nytt ägardirektiv har, enligt kommunfullmäktiges uppdrag, text om ekonomiska avkastningskrav motsvarande branschnorm samt analys och ekonomisk styrning inarbetats.

Jämfört med tidigare ägardirektiv är bolagets övriga ansvar och uppdrag renodlat enligt den nya mallen innehållande gemensamma generella bestämmelser i kapitel 1 och 3 för samtliga ägardirektiv.

Bolagets bedömning

Göteborg & Co bedömer att förslaget till ägardirektiv för Liseberg har utvecklats i enlighet med uppdrag från kommunfullmäktiges budget 2020 att revidera ägardirektiv så att skrivning om mål- och inriktningsdokument istället ersätts med generell skrivning i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

Genom föreliggande förslag till ägardirektiv för Liseberg bedöms kommunfullmäktiges uppdrag från 2019-09-12, att revidera övriga bolags ägardirektiv enligt av kommunfullmäktige beslutad mall, genomfört med avseende på Liseberg.

Peter Grönberg, VD

Bolagsordning
för Liseberg Aktiebolag
Organisationsnummer 556023-6811

§ 1

Bolagets firma är Liseberg Aktiebolag

§ 2

Styrelsen skall ha sitt säte i Göteborgs Kommun.

§ 3

Det kommunala ändamålet med bolaget är att medverka till att Göteborg blir en så attraktiv stad, att resandet till och vistelsen i Göteborgsområdet ökar.

Bolaget, som är moderbolag i Lisebergskoncernen, skall ha till föremål för sin verksamhet att bedriva nöjesverksamhet, underhållning och andra programaktiviteter, försäljning, restaurang-, hotell-, camping- och gästhamnsverksamhet, fastighetsförvaltning samt konsultverksamhet och idéutveckling inom turism och nöjesbranschen.

Bolaget ska inte ha till syfte att bereda vinst åt aktieägarna. Bolaget ska i tillämpliga delar följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika, förbud att lämna stöd åt enskild och förbud att ta högre avgift än som svarar mot kostnaderna för de tjänster som tillhandahålls, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.

Bolaget ska inhämta Göteborgs kommunfullmäktiges ställningstagande innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

Denna § 3 får inte ändras utan medgivande av Göteborgs kommunfullmäktige.

§ 4

Aktiekapital utgör lägst 17.000.000 kronor och högst 68.000.000 kronor.

§ 5

Antalet aktier i bolaget skall vara lägst 170 000 och högst 680 000.

Kvotvärdet på bolagets utgivna aktier är 100 kronor.

Aktierna i bolaget skall vara av två slag, stamaktier och preferensaktier, vilka senare vid varje tid icke må utgöra mer än hälften av samtliga aktier i bolaget.

Någon vinstutdelning på stamaktierna får ej äga rum, innan på de utfärdade preferensaktierna, för tiden från aktiebrevens datum till nästföljande räkenskapsårs slut, lämnats en utdelning för år av 5 % på aktiernas nominella belopp. All vinst, som därutöver till utdelning beslutas, skall tillfalla stamaktierna.

Vid bolagets upplösning medför preferensaktierna framför stamaktierna rätt att ut bekomma aktiens belopp jämte vad som brister i ovan stadgade 5 % årliga utdelning för tiden från aktiebrevens datum till dess likvid sker. Bolagets övriga behållning skall i dess helhet tillfalla stamaktierna.

I händelse stamaktiekapitalets ökning äger stamaktieägarna, en var i förhållande till antalet av hans stamaktier, efter teckning, företräde framför preferensaktierna till erhållande av de nya stamaktierna om betalning för de nya aktierna skall erläggas i penningar, och i händelse av preferensaktiekapitalets ökning äger preferensaktieägarna efter enahanda grund och villkor företräde framför stamaktieägarna till erhållande av de nya preferensaktierna.

Vid ökning av aktiekapitalet genom överförande av vinstmedel skall de nya aktierna tillfalla stamaktieägarna ensamma i förhållande till det antal stamaktier en var förut äger.

§ 6

Bolagets styrelse skall bestå av sju ledamöter jämte tre suppleanter. Styrelsen är beslutsför, när minst fyra ledamöter är närvarande och deltar i beslutet. Ledamöter och suppleanter väljs årligen av kommunfullmäktige i Göteborg för tiden intill slutet av den första årsstämma som hålls efter det är då styrelseledamoten utsågs.

§ 7

Bolagets firma tecknas av den eller de personer inom eller utom styrelsen, som styrelsen därtill utser.

§ 8

För granskning av bolagets årsredovisning och bokföring samt styrelsens och den verkställande direktörens förvaltning skall på årsstämman väljas en eller två revisorer med lika många suppleanter, som samtliga skall vara auktoriserade revisorer. I stället för revisor/er och revisorssuppleant/er får utses ett eller två registrerade revisionsbolag.

§ 9

För granskning av om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig, skall Göteborgs kommunfullmäktige utse högst två lekmannarevisorer med lika många suppleanter. Uppdrag som lekmannarevisor och suppleant gäller för den tid som Göteborgs kommunfullmäktige bestämmer.

§ 10

Bolagets räkenskapsår skall vara kalenderår.

§ 11

Kallelse till bolagsstämma skall ske genom brev till aktieägarna tidigast sex och senast två veckor före stämman.

§ 12

Årsstämma skall hållas inom sex månader efter utgången av varje räkenskapsår.

§ 13

På årsstämma skall följande ärenden behandlas:

- 1) Val av ordföranden vid stämman.
- 2) Upprättande och godkännande av röstlängd.
- 3) Fastställande av dagordning.
- 4) Val av en eller två justeringsmän.
- 5) Prövning om stämman blivit behörigen sammankallad.
- 6) Framläggande av årsredovisningen och revisionsberättelsen samt, i förekommande fall, koncernredovisningen och koncernrevisionsberättelsen.
- 7) Framläggande av lekmannarevisorernas granskningsrapport.
- 8) Beslut om fastställelse av resultaträkningen och balansräkningen samt, i förekommande fall, koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen.
- 9) Beslut om dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen.
- 10) Beslut om ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och den verkställande direktören.
- 11) Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorerna och lekmannarevisorerna.
- 12) Rapport om Göteborgs kommunfullmäktiges utseende av styrelseledamöter och suppleanter för dessa. Preferensaktieägarnas val av övriga styrelseledamöter och suppleanter för dessa.
- 13) När så erfordras, val av revisorer och revisorssuppleanter.
- 14) När så erfordras, rapport om Göteborgs kommunfullmäktiges utseende av lekmannarevisorer och suppleanter för dessa.
- 15) Annat ärende som ankommer på stämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen.

§ 14

Bolagets vinst och behållna tillgångar vid likvidation skall tillfalla aktieägarna och användas till det ändamål aktieägarna finner lämpligt.

§ 15

Vid bolagsstämman får varje aktieägare rösta för det fulla antalet aktier som han äger eller företräder.

Vid val av styrelse, vilket sker för tiden från ordinarie bolagsstämma till dess nästa ordinarie bolagsstämma hållits, äger innehavarna av preferensaktierna ensamma för sig utse två ordinarie ledamöter i styrelsen jämte en suppleant och innehavarna av stamaktierna ensamma för sig övriga ordinarie ledamöter av styrelsen jämte två suppleanter för dem.

Göteborgs kommunfullmäktige, såsom innehavare av samtliga stamaktier, skall för tid som avses i föregående stycke utse fem ledamöter, av vilka en tillika skall vara styrelsens ordförande, jämte två suppleanter för dem.

Liseberg AB

Organisationsnummer 556023-6811

Bolagsordning för Liseberg AB

§ 1 Firma

Bolagets firma är Liseberg AB (priv.).

§ 2 Säte

Bolagets styrelse ska ha sitt säte i Göteborg.

§ 3 Verksamhetsändamål

Det kommunala ändamålet med Liseberg AB är att, i bred samverkan med relevanta aktörer, medverka till att Göteborg blir en så attraktiv destination att resandet till och vistelsen i Göteborgsområdet ökar.

Bolagets verksamhet ska inte ha till syfte att bereda vinst åt aktieägarna. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika, förbud att lämna stöd åt enskild och förbud att ta högre avgift än som svarar mot kostnaderna för de tjänster som tillhandahålls, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla aktieägarna.

§ 4 Verksamhetsföremål

Liseberg AB ska ha till föremål för sin verksamhet att bedriva nöjes- och temaparksverksamhet, restaurang-, hotell-, och campingverksamhet samt fastighetsförvaltning.

§ 5 Aktiekapital

Aktiekapitalet utgör lägst 17 000 000 kronor och högst 68 000 000 kronor.

§ 6 Antal aktier

Antalet aktier i bolaget ska vara lägst 170 000 och högst 680 000.

Kvotvärdet på bolagets utgivna aktier är 100 kronor.

Aktierna i bolaget skall vara av två slag, stamaktier och preferensaktier, vilka senare vid varje tid icke må utgöra mer än hälften av samtliga aktier i bolaget.

Någon vinstutdelning på stamaktierna får ej äga rum, innan på de utfärdade preferensaktierna, för tiden från aktiebrevens datum till nästförflutna räkenskapsårs slut, lämnats en utdelning för år av 5 % på aktiernas nominella belopp. All vinst, som därutöver till utdelning beslutas, skall tillfalla stamaktierna.

Liseberg AB

Organisationsnummer 556023-6811

Vid bolagets upplösning medför preferensaktierna framför stamaktierna rätt att ut bekomma aktiens belopp jämte vad som brister i ovan stadgade 5 % årliga utdelning för tiden från aktiebrevens datum till dess likvid sker. Bolagets övriga behållning skall i dess helhet tillfalla stamaktierna.

I händelse stamaktiekapitalets ökning äger stamaktieägarna, en var i förhållande till antalet av hans stamaktier, efter teckning, företräde framför preferensaktierna till erhållande av de nya stamaktierna om betalning för de nya aktierna skall erläggas i penningar, och i händelse av preferensaktiekapitalets ökning äger preferensaktieägarna efter enahanda grund och villkor företräde framför stamaktieägarna till erhållande av de nya preferensaktierna.

Vid ökning av aktiekapitalet genom överförande av vinstmedel skall de nya aktierna tillfalla stamaktieägarna ensamma i förhållande till det antal stamaktier en var förut äger.

§ 7 Styrelsen

Bolagets styrelse ska bestå av lägst 5 och högst 7 ledamöter jämte lägst 1 och högst 3 suppleanter. Ledamöter och suppleanter väljs årligen av kommunfullmäktige i Göteborg för tiden intill slutet av den första årsstämman som hålls efter det år då styrelseledamoten utsågs.

§ 8 Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en eller två revisorer, med lika många suppleanter. Samtliga ska vara auktoriserade revisorer. Istället för revisor/er och revisorssuppleant/er får även ett eller två registrerade revisionsbolag utses.

Revisionsuppdraget gäller till slutet av den årsstämma som hålls under det fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet

§ 9 Lekmannarevisorer

För samma mandatperiod som gäller för bolagets revisorer ska Göteborgs kommunfullmäktige utse högst två lekmannarevisorer med lika många suppleanter.

§ 10 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske genom brev till aktieägarna tidigast fyra och senast två veckor före stämman.

§ 11 Närvaro- och yttranderätt

Ledamöter och ersättare i Göteborgs kommunfullmäktige och kommunstyrelse ska ha rätt att närvara och yttra sig vid bolagsstämma samt ha rätt att, inom ramen för den upplysningsplikt som åligger bolagsstyrelse och verkställande direktör, ställa frågor.

§ 12 Ärenden på årsstämma

Liseberg AB

Organisationsnummer 556023-6811

Årsstämma ska hållas inom sex månader efter utgången av varje räkenskapsår. Därvid ska följande ärenden förekomma:

1. Stämmans öppnande.
2. Val av ordförande vid stämman.
3. Upprättande och godkännande av röstlängd.
4. Val av en eller två justeringsmän.
5. Godkännande av dagordning.
6. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad.
7. Framläggande av årsredovisningen och revisionsberättelsen, samt i förekommande fall, koncernredovisningen och koncernrevisionsberättelsen.
8. Framläggande av lekmannarevisorernas granskningsrapport.
9. Beslut om
 - a) Fastställande av resultat- och balansräkning, samt i förekommande fall, koncernresultat- och koncernbalansräkning.
 - b) Dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen samt
 - c) Ansvarsfrihet för styrelseledamöter och verkställande direktör.
10. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorerna och lekmannarevisorerna.
11. Anmälan av Göteborgs kommunfullmäktiges val av styrelseledamöter och styrelsesuppleanter. Anmälan av Göteborgs kommunfullmäktiges val av lekmannarevisorer och lekmannarevisorssuppleanter.
12. När så erfordras, val av revisorer och revisorssuppleanter.
13. Annat ärende som ankommer på stämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen.
14. Årsstämmans avslutande.

§ 13 Kommunstyrelsens inspektionsrätt

Göteborgs kommunstyrelse har rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper och i övrigt informera sig om bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av lagreglerad sekretess.

§ 14 Kommunfullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget ska bereda Göteborgs kommunfullmäktige möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell betydelse eller annars av större vikt fattas.

§ 15 Ändring av bolagsordningen

Ändring i denna bolagsordnings §§ 3 4, 7, 9 och 14 får inte göras utan godkännande av Göteborgs kommunfullmäktige.

§ 16 Räkenskapsår

Bolagets räkenskapsår ska omfatta tiden 1 januari – 31 december.

Ägardirektiv för Liseberg AB

(H 2002:197, P 2002-11-28, 12 §)

Bakgrund

Liseberg AB bildades 1925 och är därmed kommunens äldsta bolag. Lisebergs-koncernen utgörs idag av moderbolaget Liseberg AB med dotterbolag.

Liseberg AB (Bolaget) är bortsett från två preferensaktier helägt dotterbolag till Göteborgs Kommunala

Förvaltnings AB, som är direkt helägt av Göteborgs stad. Principerna för styrning av Göteborgs Kommunala Förvaltnings AB framgår av dess ägardirektiv (GKH 147/2001).

Principerna för insyn och styrning av de helägda kommunala bolagen i Göteborg har lagts fast i ett kommunfullmäktigebeslut 2001-09-13, § 12 (GKH 105/01). Av beslutet framgår rollfördelningen mellan kommunfullmäktige och kommunstyrelsen samt de frågor som bolagen måste underställa dessa organ för beslut. Därutöver har kommunstyrelsen rätt att delegera vissa frågor. Detta ägardirektiv följer den beslutade rollfördelningen. Bolaget har att följa av dessa organ utfärdade direktiv.

Kommunen har antagit ett flertal policies och styrdokument att gälla för dess nämnder och bolag. Bolaget skall tillse att dessa i tillämpliga delar antas att gälla för bolagets verksamhet genom beslut på bolagsstämma. Bolagets verksamhet regleras också genom lagar och genom bolagsordning.

Detta ägardirektiv skall – för att äga giltighet – antas på bolagsstämma i Bolaget. Kommunfullmäktige kan utfärda kompletterande ägardirektiv i anslutning till budgetbeslut eller i särskild ordning. Även sådant ägardirektiv skall antas på bolagsstämma i Bolaget.

Uppdraget

Lisebergsparken skall vara en av de ledande nöjesparkerna i Europa och ha en inriktning mot att bli en ledande turistattraktion året om. Nöjesparken bör ha en prispolitik som medger att alla kan besöka parken och ta del av dess utbud.

Koncernen ska, i aktiv samverkan med andra aktörer inom turism och evenemangsnäringarna, medverka till att Göteborg blir en så attraktiv stad, att resandet till och vistelsen i Göteborgsområdet ökar.

Lisebergskoncernens olika verksamheter skall utgå från den skandinaviska kulturtraditionen men också fånga upp traditioner från andra kulturer i syfte att verksamheterna ska tilltala och vara tillgänglig för alla göteborgare oberoende av nationellt ursprung och ålder.

Lisebergskoncernens verksamheter med underhållning, attraktioner, restauranger och boende skall vara av hög klass. Verksamheterna skall präglas av kvalitet, säkerhet, service, variation och förnyelse.

Liseberg bidrar med sin verksamhet till en god marknadsföring och stärker namnet Göteborg så att staden kan konkurrera nationellt och internationellt om attraktiva evenemang.

Inom turismsektorn och nöjesparksmarknaden pågår förändringar och omstruktureringar såväl nationellt som internationellt. För att säkerställa koncernens uppdrag kan olika former av samarbete sökas med andra, exempelvis att ingå samarbetsavtal eller bilda delägda dotterbolag. Sådant samarbete skall vara av ett allmänintresse för kommunen och bidra till en positiv utveckling av koncernen och till marknadsföringen av Göteborg.

Koncernens utveckling skall ske med långsiktighet och uthållighet. Tillfredsställande lönsamhet ska uppnås för att säkerställa självfinansiering.

Före beslut i verksamheten som är av principiell betydelse eller annars av stor vikt, skall bolaget inhämta kommunfullmäktiges ställningstagande. De löpande bolagsfrågor som måste underställas kommunstyrelsen framgår av GKH 105/01.

Bolagets verksamhet styrs förutom av ägardirektiv av styrnings- och insynsändet, bolagsordning, anvisningar från kommunstyrelsen såsom anvisningar till delårsbokslut och årsbokslut.

Detta ägardirektiv ersätter GKH 1976: 529.

Ägardirektiv för Liseberg AB

Organisationsnummer 556023-6811

Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning utgör tillsammans med bolagsordning och detta ägardirektiv underlaget för kommunfullmäktiges styrning av bolaget. Genom ägardirektivet anger kommunfullmäktige ändamålet och den långsiktiga viljeriktningen för bolagets verksamhet samt krav och förväntan på bolaget. Direktivet syftar till att skapa förutsättningar för ett effektivt styrelsearbete, en aktiv ägarstyrning och uppsikt över bolaget.

Ägardirektivet är uppdelat i tre kapitel. **Kapitel 1 och 3** är generella och likalydande för alla av Göteborgs Stad helägda bolag. Av **kapitel 2** framgår direktiv som gäller specifikt för Liseberg AB. För delägda bolag gäller villkoren enligt Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.

Kapitel 1 – Inledande bestämmelser

Innehållet i detta kapitel beskriver förutsättningarna för kommunfullmäktiges samlade styrning av Bolaget.

- § 1 Syftet med stadens ägande av bolag är att dessa, tillsammans med stadens övriga verksamheter, ska skapa nytta för staden, dess boende, besökare och verksamheter samt medverka i utvecklingen av ett hållbart göteborgssamhälle. Hela staden-nytta och helhetssyn ska genomsyra bolagets verksamhet. Till detta hör att aktivt följa och agera på förändring och utveckling kopplat till uppdraget, i syfte att förbättra verksamhet och arbetsformer.
- § 2 Kommunfullmäktiges samlade styrning av stadens bolag handlar ytterst om att medverka till att kommunfullmäktiges beslut genomförs. Kommunfullmäktiges budget är det överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads bolag som ska genomföras av Bolaget. Implementeringen av kommunfullmäktiges strategiska målsättningar ska följa vedertagna metoder för strategisk planering, genomförande och uppföljning.
- § 3 Stadens bolag ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.
- § 4 Bolaget ska utföra sitt uppdrag utifrån demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och mot alla former av diskriminering. Det ska vara föredöme i jämställdhets- och mångfaldsarbetet, arbeta aktivt för en inkluderande kultur samt ha god affärsetik och ett aktivt anti-korruptionsarbete. För Göteborgs Stad som ägare är det av särskild vikt att Bolaget arbetar för en sund och säker arbetsmiljö, respekt för mänskliga rättigheter samt goda och anständiga arbetsvillkor.

Kommunens medlemmar ska behandlas lika om det inte finns sakliga skäl för något annat. Oavsett förutsättningar, bakgrund och var i kommunen man bor, ska människor bli värdigt bemötta och få en god och likvärdig service.

- § 5 Bolaget har ansvar för att samråda med och aktivt söka samverka med andra nämnder och bolagsstyrelser när de egna besluten och det egna agerandet påverkar andra eller när det är nödvändigt för att uppnå helhetssyn i genomförandet av kommunfullmäktiges mål och riktlinjer.
- § 6 Formellt utövar kommunfullmäktige ägarstyrning genom att utse styrelse och lekmannarevisorer samt genom att fastställa bolagsordning och ägardirektiv för det enskilda bolaget.
- § 7 Göteborgs Stadshus AB har kommunfullmäktiges uppdrag att ansvara för den praktiska ägarstyrningen av Göteborgs Stads bolag med utgångspunkt i sitt ägardirektiv, bolagens ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget och andra styrande dokument samt beslut fattade av kommunstyrelsen på delegation av kommunfullmäktige.
- § 8 Roll- och ansvarsfördelning mellan de olika nivåerna i Göteborgs Stads bolagsstruktur framgår av Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.

Kapitel 2 – Specifikt för Liseberg AB

Innehållet i detta kapitel beskriver ändamålet med Liseberg AB:s verksamhet och kommunfullmäktiges uppdrag till Liseberg AB (nedan Liseberg).

Det kommunala ändamålet

- § 1 Det kommunala ändamålet med Liseberg AB är att, i bred samverka med relevanta aktörer, medverka till att Göteborg blir en så attraktiv destination att resandet till och vistelsen i Göteborgsområdet ökar.
- § 2 Liseberg AB ska ha till föremål för sin verksamhet att bedriva nöjes- och temaparksverksamhet, restaurang-, hotell-, och campingverksamhet samt fastighetsförvaltning.

Bolagets uppdrag

- § 3 Liseberg ska vara en av de ledande nöjesparkerna i Europa samt den självklara mötesplatsen i Göteborg och året runt erbjuda, göteborgare och tillresande gäster, nöjesupplevelser av hög klass.
- § 4 Liseberg ska med sin verksamhet bidra till att stärka Göteborg som destination, nationellt och internationellt.
- § 5 Liseberg ska vara en verksamhet i ständig förnyelse, och samtidigt värna sitt ursprung och sin historia.

Samverka

- § 6 Liseberg ska stödja det strategiska utvecklingsarbete som staden bedriver. Det innebär fortlöpande samråd och samverka med berörda kommunala nämnder och bolag, samt övriga strategiska intressenter inom och utom besöksnäringen.

Bolaget som en del av Stadens organisation

- § 7 Bolaget är dotterbolag i underkoncernen Turism, Kultur och Evenemang med Göteborg & Co AB som moderbolag.
- § 8 Bolaget ska aktivt medverka i den samverkan och samordning som moderbolaget tar initiativ till i sin roll som ägare, och som är av principiell betydelse.

Ekonomi och effektivitet

- § 9 Liseberg ska säkerställa en stabil ekonomisk utveckling och skapa ett ekonomiskt utrymme som möjliggör ett långsiktigt och hållbart agerande för koncernen och Staden som övergripande ägare. Bolaget ska fastställa lämpliga finansiella nyckeltal för de olika delarna av verksamheten så att verksamheternas utveckling kan följas och värderas.
- § 10 Ägaren har som finansiellt krav på bolaget att verksamhetens delar ger en avkastning som står i paritet med andra relevanta aktörers jämförbara verksamheter. Lisebergs analys ska ske i enlighet med en balanserad branschjämförelse för hela verksamheten, samt uppdelat på relevanta affärsområden.
- § 11 För bolaget som helhet innebär ovanstående att den ekonomiska styrningen inriktas på att mätas på rörelsemarginal, beräknad enligt rörelseresultat efter avskrivningar/omsättning.
- § 12 Det åligger bolaget att löpande, i enlighet med av Stadshus anvisad process, bidra med analys om hur förutsättningar och förhållanden skiljer sig åt mellan branschnorm och de egna verksamheterna samt vilka konsekvenser för verksamheterna som förändring i lönsamhet och kapitalstruktur innebär.
- § 13 Bolaget ska kontinuerligt använda benchmarking, med relevanta aktörer, i arbetet med att utveckla verksamhetens effektivitet och produktivitet.
- § 14 Bolaget ska i nära samverkan inom klustret samt med stadens övriga bolag och förvaltningar sträva efter intern effektivitet där samordning och resursdelning är naturliga insatser för att uppnå synergier och effektivitet.

Frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt

- § 15 Ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska i god tid lämnas till kommunfullmäktige för ställningstagande. Bolagets styrelse ansvarar för att värdera om ett ärende är av principiell beskaffenhet eller ej. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet att kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas, ska Göteborg & Co tillfrågas.
- § 16 Bolaget ansvarar för att ge Göteborg & Co möjlighet att yttra sig i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.
- § 17 Exempel på frågor där kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas är (uppräkningsordningen är inte uttömmande):
- a. Ändring av aktiekapitalet
 - b. Beslut om kapitaltillskott till bolag, som inte i särskild ordning delegerats till kommunstyrelsen eller Stadshus AB

- c. Fusion eller likvidering av bolag
- d. Förvärv, bildande eller avyttring av bolag oavsett värde
- e. Förvärv eller avyttring av aktier eller andelar i delägda bolag, om kommunfullmäktiges godkännande är befogat med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art eller omständigheter i övrigt
- f. Bildandet av stiftelse
- g. Förvärv eller försäljning av fastighet av sådan omfattning att det påverkar bolagets långsiktiga ekonomi, oavsett om säljare/köpare är annat bolag i staden eller inte
- h. Strategiska investeringar som innebär ny inriktning för bolaget eller start av verksamhet inom nytt affärs- eller verksamhetsområde
- i. Beslut som väsentligt påverkar bolagets, koncernens eller stadens ekonomi eller medför annan risk (t. ex större investeringar eller avyttringar av tillgångar).

Kapitel 3 – Generella bestämmelser

Innehållet i detta kapitel beskriver generella skyldigheter för Göteborgs Stads helägda bolag. Vad som gäller de delägda bolagen beslutas i samråd med övriga delägare.

- § 1 Ändring av bolagsordning beslutas av kommunfullmäktige.
- § 2 Bolaget ska varje år upprätta och anta en arbetsordning för styrelsens arbete jämte instruktion avseende arbetsfördelning mellan styrelsen och verkställande direktören samt instruktion avseende ekonomisk rapportering till styrelsen.
- § 3 Samtliga kallelser inklusive dagordningar, handlingar och protokoll i bolagets styrelse ska finnas tillgängliga på stadens hemsida. Kommunstyrelsen har rätt att ta del av Bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt granska Bolaget och dess verksamhet. Bolaget ska lämna kommunstyrelsen den information om verksamheten som begärs, om inte informationen omfattas av sekretess. Om informationen om verksamheten är sekretessbelagd måste alternativa sätt att överlämna informationen övervägas.
- § 4 Bolaget ansvarar för att rapportera väsentliga händelser i verksamheten till sitt moderbolag och kommunstyrelsen. Bolaget har alltid utöver den löpande rapporteringen ett ansvar att på eget initiativ informera om förändrade förutsättningar eller händelser som kan vara av betydelse för den kommunövergripande uppföljningen och styrningen av verksamheten.
- § 5 Bolaget är skyldigt att tidigt anmäla misstankar om allvarliga oegentligheter i bolagets verksamhet till stadsrevisionen.
- § 6 Bolaget ska i sin verksamhet samverka med stadens övriga nämnder och bolag i syfte att främja det som är mest ändamålsenligt utifrån ett hela staden perspektiv, med beaktande av krav i kommunallagen och aktiebolagslagen samt annan lag och författning. Bolaget har ett ansvar för att samråda med, och aktivt söka samverka med, andra nämnder och styrelser när de egna besluten och det egna agerandet påverkar andra.

- § 7 Allmänhetens intresse av insyn i stadens bolag tillgodoses genom att offentlighetsprincipen omfattar bolaget.
- § 8 Kommunfullmäktigeledamot har rätt att närvara vid bolagsstämmor i direkt och indirekt helägda bolag samt har rätt att, inom ramen för den upplysningsplikt som åligger bolagsstyrelsen och verkställande direktören, ställa frågor.
- § 9 Som en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt, och som grund för kommunstyrelsens beslut, ska bolagsstyrelsen och verkställande direktören i samband med årsrapportens upprättande redovisa och yttra sig om den verksamhet som bolaget har bedrivit under kalenderåret bedöms ha varit förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna i enlighet med § 3 i bolagsordningen.
- § 10 Bolagsstyrelsen ska årligen utvärdera sitt eget styrelsearbete. Utvärderingen ska minst omfatta:
- a. om styrelsen saknar någon kompetens för att kunna utföra sina uppgifter
 - b. om styrelsens arbetsformer fungerar
 - c. om styrelsen är organiserad på lämpligt sätt när det gäller eventuell arbetsfördelning.
- Om bolagsstyrelsen kommer fram till att det finns brister som behöver åtgärdas ska bolagsstyrelsen åtgärda dessa. Utvärderingen, dock ej innehållet, ska protokollföras samt skickas till bolagets moderbolag. Stadshus AB svarar för att samla in protokollen samt rapportera vidare till kommunstyrelsen.
- § 11 Bolagsstyrelsen ska varje år utvärdera verkställande direktörens insatser, endast styrelseledamöter och suppleanter närvarar vid utvärderingen.
- § 12 Tvister mellan direkt och indirekt helägda bolag samt mellan nämnd och bolagsstyrelse i helägt bolag avgörs enligt särskild ordning, vilken framgår av kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens beslutade delegation.

Personuppgifter

- § 13 Bolagsstyrelsen är personuppgiftsansvarig för de behandlingar av personuppgifter som sker i Bolagets verksamhet.

Arbetsgivarfrågor

- § 14 Bolaget ska som arbetsgivare följa Göteborgs Stads arbetsgivarpolitiska inriktning samt utvecklingen inom området. Bolaget ska samråda med Stadshus AB inför viktigare beslut i arbetsgivarfrågor av principiell strategisk betydelse. Stadshus AB ska säkerställa att väsentlig information i arbetsgivarfrågor återförs till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Arbetstagarrepresentation i styrelsen

- § 15 Lagen om styrelserepresentation för de privatanställda gäller även av staden ägda bolag så länge dessa uppfyller kraven för lagens tillämpning. Lokal arbetstagarorganisation fattar beslut om inrättande av styrelserepresentation och bolagsstyrelsen ska skriftligen underrättas om sådant beslut.

§ 16 Varje bolagsstyrelse bör söka en överenskommelse med de lokala fackliga organisationerna som innebär att de fackliga organisationerna avstår från formella styrelseposter och istället ges möjlighet att närvara med yttranderätt och förslagsrätt vid sammanträden. Om lokal arbetstagarorganisation fattar beslut om inrättande av formell styrelserepresentation kan bolaget begära undantag från lagen hos Nämnden för Styrelserepresentationsfrågor.

Giltighet

§ 17 Detta ägardirektiv ska för att äga giltighet beslutas av kommunfullmäktige och därefter antas på bolagsstämman.

Liseberg AB

Organisationsnummer 556023-6811

Bolagsordning för Liseberg AB

§ 1 Firma

Bolagets firma är Liseberg AB (priv.).

§ 2 Säte

Bolagets styrelse ska ha sitt säte i Göteborg.

§ 3 Verksamhetsändamål

Det kommunala ändamålet med Liseberg AB är att, i bred samverkan med relevanta aktörer, medverka till att Göteborg blir en så attraktiv destination att resandet till och vistelsen i Göteborgsområdet ökar.

Bolagets verksamhet ska inte ha till syfte att bereda vinst åt aktieägarna. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika, förbud att lämna stöd åt enskild och förbud att ta högre avgift än som svarar mot kostnaderna för de tjänster som tillhandahålls, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla aktieägarna.

§ 4 Verksamhetsföremål

Liseberg AB ska ha till föremål för sin verksamhet att bedriva nöjes- och temaparksverksamhet, restaurang-, hotell-, och campingverksamhet samt fastighetsförvaltning.

§ 5 Aktiekapital

Aktiekapitalet utgör lägst 17 000 000 kronor och högst 68 000 000 kronor.

§ 6 Antal aktier

Antalet aktier i bolaget ska vara lägst 170 000 och högst 680 000.

Kvotvärdet på bolagets utgivna aktier är 100 kronor.

Aktierna i bolaget skall vara av två slag, stamaktier och preferensaktier, vilka senare vid varje tid icke må utgöra mer än hälften av samtliga aktier i bolaget.

Någon vinstutdelning på stamaktierna får ej äga rum, innan på de utfärdade preferensaktierna, för tiden från aktiebrevens datum till nästförflutna räkenskapsårs slut, lämnats en utdelning för år av 5 % på aktiernas nominella belopp. All vinst, som därutöver till utdelning beslutas, skall tillfalla stamaktierna.

Liseberg AB

Organisationsnummer 556023-6811

Vid bolagets upplösning medför preferensaktierna framför stamaktierna rätt att ut bekomma aktiens belopp jämte vad som brister i ovan stadgade 5 % årliga utdelning för tiden från aktiebrevens datum till dess likvid sker. Bolagets övriga behållning skall i dess helhet tillfalla stamaktierna.

I händelse stamaktiekapitalets ökning äger stamaktieägarna, en var i förhållande till antalet av hans stamaktier, efter teckning, företräde framför preferensaktierna till erhållande av de nya stamaktierna om betalning för de nya aktierna skall erläggas i penningar, och i händelse av preferensaktiekapitalets ökning äger preferensaktieägarna efter enahanda grund och villkor företräde framför stamaktieägarna till erhållande av de nya preferensaktierna.

Vid ökning av aktiekapitalet genom överförande av vinstmedel skall de nya aktierna tillfalla stamaktieägarna ensamma i förhållande till det antal stamaktier en var förut äger.

§ 7 Styrelsen

Bolagets styrelse ska bestå av lägst 5 och högst 7 ledamöter jämte lägst 1 och högst 3 suppleanter. Ledamöter och suppleanter väljs årligen av kommunfullmäktige i Göteborg för tiden intill slutet av den första årsstämman som hålls efter det år då styrelseledamoten utsågs.

§ 8 Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en eller två revisorer, med lika många suppleanter. Samtliga ska vara auktoriserade revisorer. Istället för revisor/er och revisorssuppleant/er får även ett eller två registrerade revisionsbolag utses.

Revisionsuppdraget gäller till slutet av den årsstämma som hålls under det fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet

§ 9 Lekmannarevisorer

För samma mandatperiod som gäller för bolagets revisorer ska Göteborgs kommunfullmäktige utse högst två lekmannarevisorer med lika många suppleanter.

§ 10 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske genom brev till aktieägarna tidigast fyra och senast två veckor före stämman.

§ 11 Närvaro- och yttranderätt

Ledamöter och ersättare i Göteborgs kommunfullmäktige och kommunstyrelse ska ha rätt att närvara och yttra sig vid bolagsstämma samt ha rätt att, inom ramen för den upplysningsplikt som åligger bolagsstyrelse och verkställande direktör, ställa frågor.

§ 12 Ärenden på årsstämma

Liseberg AB

Organisationsnummer 556023-6811

Årsstämma ska hållas inom sex månader efter utgången av varje räkenskapsår. Därvid ska följande ärenden förekomma:

1. Stämmans öppnande.
2. Val av ordförande vid stämman.
3. Upprättande och godkännande av röstlängd.
4. Val av en eller två justeringsmän.
5. Godkännande av dagordning.
6. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad.
7. Framläggande av årsredovisningen och revisionsberättelsen, samt i förekommande fall, koncernredovisningen och koncernrevisionsberättelsen.
8. Framläggande av lekmannarevisorernas granskningsrapport.
9. Beslut om
 - a) Fastställande av resultat- och balansräkning, samt i förekommande fall, koncernresultat- och koncernbalansräkning.
 - b) Dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen samt
 - c) Ansvarsfrihet för styrelseledamöter och verkställande direktör.
10. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorerna och lekmannarevisorerna.
11. Anmälan av Göteborgs kommunfullmäktiges val av styrelseledamöter och styrelsesuppleanter. Anmälan av Göteborgs kommunfullmäktiges val av lekmannarevisorer och lekmannarevisorssuppleanter.
12. När så erfordras, val av revisorer och revisorssuppleanter.
13. Annat ärende som ankommer på stämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen.
14. Årsstämmans avslutande.

§ 13 Kommunstyrelsens inspektionsrätt

Göteborgs kommunstyrelse har rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper och i övrigt informera sig om bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av lagreglerad sekretess.

§ 14 Kommunfullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget ska bereda Göteborgs kommunfullmäktige möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell betydelse eller annars av större vikt fattas.

§ 15 Ändring av bolagsordningen

Ändring i denna bolagsordnings §§ 3 4, 7, 9 och 14 får inte göras utan godkännande av Göteborgs kommunfullmäktige.

§ 16 Räkenskapsår

Bolagets räkenskapsår ska omfatta tiden 1 januari – 31 december.